

การวิจัยเรื่อง "การพัฒนารูปแบบการจัดการหนี้สินครัวเรือนเกษตรกรในชนบทของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เขตภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย" มีวัตถุประสงค์สามประการ คือ 1) เพื่อวิเคราะห์สภาพและสาเหตุแห่งปัญหาของการดำเนินนโยบายจัดการหนี้สินของครัวเรือนเกษตรกรในชนบท ในเขตภาคเหนือตอนล่างของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน 2) เพื่อประเมินผลรูปแบบการจัดการหนี้สินของครัวเรือนเกษตรกรในชนบทของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรในปัจจุบัน และ 3) เพื่อเสนอรูปแบบการจัดการหนี้สินของครัวเรือนเกษตรกรในชนบท ที่มีประสิทธิภาพในเขตภาคเหนือตอนล่าง การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research & Development) ที่มีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างมาจากแผนการสุ่มตัวอย่างแบบมีชั้นภูมิสี่ขั้นตอน (Stratified Four Stage Sampling) ผลการวิจัยพบว่า 1) หนี้สินเป็นผลมาจากปัจจัยภายในของครัวเรือนเกษตรกรในด้านการขาดการรายได้ในขนาดของครัวเรือน ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการเป็นหนี้สินของครัวเรือนที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการเป็นหนี้สินครัวเรือนประกอบด้วย นโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อแบบแผนการผลิตของครัวเรือนและแบบแผนทางด้านอาชีพ โครงสร้างการผลิตและการตลาดผลิตผลการเกษตรในด้านปัจจัยการผลิตที่ต้องพึ่งพาภายนอก ความล้มเหลวในระบบชลประทานให้ความช่วยเหลือจากภาวะความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและความสัมพันธ์ในเชิงหนี้สินของครัวเรือนกับแหล่งทุนในด้านความสัมพันธ์เชิงหนี้สินแบบพึ่งพา มีความสัมพันธ์กับการเป็นหนี้สินของครัวเรือนที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ในส่วนของผู้นำนโยบายไปปฏิบัตินั้น บริหารทุกระดับและผู้ปฏิบัติ มีความเข้าใจที่ตรงกันอีกทั้งมีการสนองงานให้กับทีมงาน ถือว่างานแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือนเกษตรกรเป็นงานในหน้าที่และมีการประเมินผลเพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมต่อไป 2) รูปแบบการจัดการหนี้สินซึ่งประกอบด้วย การผ่อนผัน การพักชำระหนี้ การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ การประนีประนอมหนี้ การให้เงินกู้เพื่อแก้ปัญหาโดยสำนักปลัดนายกรัฐมนตรี (ส.ป.น.) และการทำบัญชีครัวเรือนของยังมีความจำเป็นในการจัดการปัญหาหนี้สินครัวเรือนเกษตรกร โดยต้องมีการปรับปรุงใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับที่มาแห่งรายได้ที่แท้จริงของครัวเรือนและความสามารถในการชำระหนี้ของครัวเรือน และ 3) รูปแบบใหม่ของการจัดการหนี้สินที่ได้สังเคราะห์จากความต้องการของครัวเรือนเกษตรกรและมีการให้ความเห็นโดยผู้เชี่ยวชาญมี ชื่อว่า CCR MODEL เป็นรูปแบบที่มีการลดความเสี่ยงจากการผลิต (Production Risk) ด้วยการประกันภัยพืชผล (Crop Insurance) และลดความเสี่ยงทางการตลาดผลิตผลการเกษตร (Marketing Risk) ด้วยการประกันราคาพืชผล (Crop Guarantee) และการชำระหนี้ด้วยผลผลิต (Repayment in Kind) โดยทั้งสามส่วนต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องผ่านนโยบายที่ชัดเจนของรัฐบาลและการนำนโยบายไปปฏิบัติของส่วนงานที่รับผิดชอบ

The objectives of this research, "The Development of Debt Management Model in Agri-Rural Household of Bank for Agriculture and Agricultural Cooperative (BAAC.) in The Lower Northern Thailand" are ; 1) to analyze the situation and the cause of problems on policy implementation of debt management in agri-rural household of Bank for Agriculture and Agricultural Cooperative (BAAC.) from the past to the present, 2) to evaluate debt management model in agri-rural household of Bank for Agriculture and Agricultural Cooperative (BAAC.) at the present and 3) to present the efficiency model of debt management in agri-rural household in the Lower Northern Thailand. This research is the research and development, the sampling selection is based on stratified four stage sampling. The results are following; 1) agri-rural household debt increase by the internal factors which estimated by household income in the future and correlated to household debt at 0.05 significant. The external factors effect to household debt, consist of; economic policy that influence to the pattern of household production and occupation, production structure as well as agricultural product market, which depend on production relating external factors. The failure of mechanism system to help the risk of natural disasters and the relation of debt of household and loan as the correlation of depending debt relate to household debt at 0.05 significant. In the part of public policy implementator, all level of administrators and staff should understand each other in order to be a teaching team. They are responsible for agri-household debt solving routinely and evaluation for appropriate improvement. 2) Debt management model consist of debt postponement, debt suspension, debt restructuring, debt compromising and loan for debt problem solving by the office of the permanent secretary; the prime minister office. The household accounting are still necessary to solving debt problems for agri-household. However, household accounting needs to be improved and relate to real income as well as paying ability of household. 3) The new model of debt management, which is created by household needs and experts' perspective, call "CCR model". The model is designed to reduce production risk by crop insurance and reduce agri-market risk by crop guarantee and paying debt in repayment in kind. All three parts has to continuously work through government's clear policy and policy implementation under the role of a responsible organization.